

БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЕМУЛЬГАТОРІВ НА ВИВІЛЬНЕННЯ ХЛОРОФІЛУ ІЗ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ ДЛЯ ТЕРАПІЇ ВАГІНАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ

Зубченко Т. Н., Браун А. І.

Національний фармацевтичний університет м. Харків. Україна

Вступ. Інфекційно-запальні захворювання в гінекології успішно лікуються із застосуванням фітопрепаратів на основі календули, евкаліпта, деревію, ромашки, шавлії, що володіють вираженою протизапальною дією. Крім того, на етапі реабілітації доцільним є використання лікарських рослин, здатних регулювати менструальний цикл – календули лікарської, кропиви двудомної, деревію, м'яти перцевої і ін. При лікуванні запальних захворювань нижнього відділу статевих органів (вульвітів, кольпітів, цервіцитів та ін.) рекомендовано місцеве застосування лікарських рослин з вираженою антисептичною і протизапальною дією – ромашки, евкаліпта кулястого, шавлії. Основними умовами дії ЛЗ є вивільнення АФІ з лікарської форми, проникнення через біологічні мембрани та транспортування до місця дії з током фізіологічних рідин організму [26, 302]. Вивільнення лікарських речовини з ЛФ є початковою та дуже важливою стадією забезпечення терапевтичної дії. Тому проведення досліджень з розробки лікарських засобів на основі ЛРС є актуальною.

Мета дослідження. Дослідження впливу емульгаторів на вивільнення хлорофілу із крему на основі олійного екстракту ЛРС для терапії вагінальних інфекцій.

Методи дослідження. Для визначення ефективного складу основи лікарської форми для терапії вагінальних інфекцій було напрацьовано модельні зразки крему на основі олійного екстракту композиції ЛРС з використанням різних емульгаторів для створення ЛФ для терапії вагінальних інфекцій. Олійний екстракт композиції ЛРС листя евкаліпта, трави шавлії і квіток календули, отриманий екстракцією з композиції ЛРС рідина зеленувато-бурого кольору, містить хлорофіл, фітонциди, каротиноїди, ефірне масло евкаліпта, цинеол, фітонциди, флавоноїди, мікроелементи і органічні кислоти яблучну і саліцилову, ефірне масло календули, органічні кислоти, білки, камеді, тритерпенові сапоніни, вітамін С. Олійний екстракт композиції ЛРС надає ранозагоювальну, протизапальну, антибактеріальну, бактеріостатичну, етіотропну дію щодо стрептококів, стійких стафілококів, в т. ч. резистентних до штамів антибіотиків; детоксикаційну; виразкозагоювальною дії; містить активи, які утримують вологу, прискорюють загоєння, зміцнюють капіляри, підвищують міцність шкіри, насичують антиоксидантами.

Технологія отримання експериментальних модельних зразків вагінального крему полягала в отриманні основи за методикою, рекомендованою для даного емульгатору. Олійний екстракт композиції ЛРС, сплавляли з емульгатором при температурі 70 °С при ретельному перемішуванні. Потім додавали при перемішуванні розраховану кількість гарячої води очищеної. Поступово масу при перемішуванні охолоджували, вводили консерванти стабілізатори, антиоксиданти. В якості емульгаторів використовували : зразок 1 – емульгатор №1; зразок

2 – емульгатор Проліпід 141; зразок 3 – емульгатор Lanette SX; зразок 4 – емульгатор Натур мульт. Отримані зразки передавали на біофармацевтичні дослідження.

Основні результати. Біофармацевтичну оцінку кремкових основ за ступенем вивільнення хлорофілу проводили «in vitro» за методикою, в якій в якості модельного середовища застосовували систему, що характеризує ліпофільно-гідрофільний баланс структур організму, в якій в якості модельного середовища застосовували систему, що складається з рівних частин емульсій прямого і зворотного типу. Емульсія № 1 мала склад: вазеліну 87 частин, емульгатора Т2 3 частини, води очищеної 10 частин. Емульсія № 2 складалася з 85 частин вазеліну, 5 частин желатози, 10 частин води очищеної. Готове модельне середовище вносили в конічні пробірки Вассермана до верхньої поділки. На поверхню модельного середовища поміщали рівні наважки різних зразків крему. Вивчення процесу вивільнення хлорофілу проводили протягом 72 годин в термостаті, при температурі $37 \pm 0,5$ °С. За величиною, пофарбованої хлорофілом зони модельного середовища, судили про ступінь вивільнення його з крему в залежності від використовуваних емульгаторів в складі кремкової основи [1]. Статистичну обробку результатів біофармацевтичних досліджень проводили за методикою згідно з вимогами ДФУ 2.0. п. 5.3. Результати досліджень наведені в табл. 1.

Таблиця 1.

Вплив емульгаторів на вивільнення хлорофілу із лікарської форми для терапії вагінальних інфекцій

Кремкові основи	Величина забарвленої зони, мм			
	18 годин	36 годин	54 годин	72 годин
1.	$5,4 \pm 0,5$	$10,8 \pm 0,4$	$12,8 \pm 0,5$	$17,6 \pm 0,4$
2.	$7,9 \pm 0,3$	$13,3 \pm 0,3$	$15,8 \pm 0,4$	$22,7 \pm 0,4$
3.	$9,5 \pm 0,5$	$14,4 \pm 0,3$	$16,2 \pm 0,2$	$23,9 \pm 0,3$
4.	$7,8 \pm 0,4$	$13,5 \pm 0,5$	$15,6 \pm 0,4$	$22,2 \pm 0,3$

Аналіз отриманих результатів дозволив встановити склад допоміжних речовин у складі ЛЗ протизапальної дії на основі олійного екстракту композиції ЛРС листя евкаліпта, трави шавлії, квіток календули. Кращі результати вивільнення хлорофілу з олійного екстракту ЛРС ($23,9 \pm 0,3$) мм отримані на кремковій основі з використанням емульгатору Lanette SX.

Висновки. На підставі отриманих результатів встановлено, що на вивільнення хлорофілу із кремкової основи впливають характеристики емульгаторів. На підставі проведених досліджень для подальшого вивчення обрані склади основи (зразки №№ 2-3), наведені в табл. 1.

Список літератури

1. Лежнева Л. П., Хаджиева З. Д., Темірбулатова А. М. Технологический поиск оптимальной концентрации композиции геля на основе фитокомплексов крапивы двудомной. *Научные ведомости. Серия Медицина. Фармация.* 2017. № 5 (254). Выпуск 37. С. 129-133.